

PERHE- JA JÄÄMISTÖOIKEUS 3.4.2017

Ohjeita:

- Pakollisen perhe- ja jäämistöoikeuden peruskurssin suorittaneet vastaavat tehtäviin 1–3.
- Peruskurssin tiedot ja sen suoritusaika sekä kurssin pitäjä ilmoitetaan tehtävän YKSI (1) vastauspaperissa esim. nimen yhteydessä. HUOM! Jokaisen on kuitenkin vastattava myös tehtävään 1.
- Tehtävään 4 vastaavat vain ne, jotka ovat saaneet vapautuksen peruskurssista.
- Nimettömiä vastauksia ei oteta huomioon. Opiskelijanumero on merkittävä nimen yhteyteen.
- Vastaustila on yksi sivu. Ylimenevää osaa ei lueta eikä vastausta, jossa rivien väliin on kirjoitettu enemmän kuin yksi vastausrivi, arvostella lainkaan.
- Vastaus on kirjoitettava selvällä käsialalla. Lisäksi vastauksen sisällöllinen selkeys ja johdonmukaisuus kuuluu arvosteluperusteisiin.
- Jokainen vastaus on kirjoitettava erilliselle arkille.
- Tentti on lakikirjatentti.

TULOKSET viimeistään 3.5.2017 klo. 11.00.

1. P kuoli syöpään 1.5.2016. Virkatodistuksen mukaan hänen ainoa perillisensä oli hänen veljensä X. Veli X kääntyi pankin notariaattiosaston puoleen, joka toimitti perunkirjoituksen. Koska muita pesän osakkaita ei ollut, pankki siirsi P:n nimissä olleet talletukset ja arvo-osuudet, yhteiseltä määrältään 1.200.000 euroa X:n nimiin. X peri myös P:n omistaman osakehuoneiston, jonka X myi 600.000 euron kauppahinnasta.

Lokakuussa 2016 sai A kuulla äidiltään, että P oli mitä suurimmalla todennäköisyydellä A:n isä. A:n äiti oli heinäkuussa 2013 viettänyt yön yhdessä P:n kanssa ja huomannut sen jälkeen olevansa raskaana. A kääntyi lastenvalvojan puoleen isyyden selvittämistä varten, mutta lastenvalvoja totesi, ettei hänellä ole minkäänlaista toimivaltaa tällaisessa isyyden selvittämistä koskevassa asiassa.

Sinulla on pieni lakiasiaintoyritys ja olet saanut lupalakimiehen oikeuden esiintyä oikeudessa. Marraskuussa 2016 sait asiakkaaksesi A:n. Perehdyttyäsi juttuun haastoit P:n oikeudenomistajan X:n oikeuteen ja vaadit vahvistettavaksi, että P oli A:n isä. X vaati kanteen hylkäämistä vedoten siihen, ettei P ollut koskaan saanut tietää eläessään mahdollisesta isyydestään. Käräjäoikeus kuitenkin määräsi toimitettavaksi oikeusgeneettisen isyystutkimuksen, jonka mukaan P oli A:n isä. Oikeus vahvisti isyyden. Sen jälkeen A vaati X:ää palauttamaan lailliseen perinnönjakoon X:n saaman omaisuuden yhteiseltä määrältään 1.800.000 euroa. X vastusti vaatimusta, koska hän oli saamallaan omaisuudella maksanut velkansa ja sitä paitsi vaatimus oli kohtuuton, koska X oli maksanut saannostaan perintöveroa 560 000 euroa. Hänellä ei siis ollut jäljellä enää perittyä omaisuutta vaadittua määrää. Siltä varalta, että X ei kykenisi palauttamaan omaisuutta takaisin jakoon, A vaati pankilta vahingonkorvauksena sitä määrää, jota hän ei saisi X:ltä tämän maksukyvyttömyyden johdosta.

Esitä perusteltu oikeudellinen arvio lastenvalvojan toimivallasta, X:n velvollisuudesta palauttaa saamansa omaisuus perinnönjakoon ja pankin vahingonkorvausvastuusta.

2. Kerro, millä tavalla puolison velat on otettava huomioon osituslaskelmassa seuraavissa tapauksissa. Tee myös osituslaskelma, mikäli se on tapauksen tietojen perusteella mahdollista. Voit lähteä joka kohdassa siitä, että puolisoiden avioero on tullut vireille 1.12.2015, heidät on tuomittu avioeroon 1.10.2016 ja että tuomioistuimen määräämä pesänjakaja on tänään 3.4.2017 toimittamassa ositusta. – Jokaiseen kohtaan erillinen vastaus.

a) Puolisolla A on avio-oikeuden alaista omaisuutta 50 000 euroa ja maksamatonta velkaa 45 000 euroa. Velan perusteena on A:n kesällä 2014 ottama 40 000 euron rahalaina. Se oli sovittu korottomaksi ja sen eräpäiväksi oli sovittu 1.3.2016. Velkasummaan tulleet ylimääräiset 5 000 euroa ovat eräpäivän jälkeen kertyneitä viivästyskorkoja

b) Puolisolla B on avio-oikeuden alaista omaisuutta 12 000 euroa ja velkaa 10 000 euroa. Velka syntyi, kun A otti kesällä 2015 pankista remonttilainaa 15 000 euroa. A lyhensi huhtikuussa 2016 velkaa 5 000 eurolla, joten velan pääoma on tällä hetkellä mainitut 10 000 euroa. Toisella puolisolla, X:llä on avio-oikeuden alaista omaisuutta 10 000 euroa eikä lainkaan velkoja.

c) Puolisolla C on avio-oikeuden alaista omaisuutta 25 000 euroa ja avio-oikeudesta vapaata omaisuutta 10 000 euroa. C on muuten velaton, mutta hänet on avioerotuomion yhteydessä tuomittu maksamaan puolisolleen Y:lle elatusapua avio-eroa edeltävältä 15 kuukaudelta 1 000 euroa kuukaudessa. Elatusapujen yhteismäärä on siis 15 000 euroa. Tuo summa on ositusta toimitettaessa kokonaan maksamatta. – Y:llä ei ole varoja eikä velkoja.

d) Puolisolla D on avio-oikeuden alaista omaisuutta 30 000 euroa ja avio-oikeudesta vapaata omaisuutta 10 000 euroa. D:llä on velkaa 15 000 euroa. Kysymys vahingonkorvausvelasta, joka syntyi, kun D toimiessaan talvella 2015 serkkunsa edunvalvojana päästi tällä olleen saatavan vanhenemaan. Toinen puoliso Z on velaton ja varaton.

3. Vastaa valintasi mukaan tehtävään 3a tai 3b. Tehtävä 3b on tehty Ahti Saarenpään edunvalvontaluentojen pohjalta ja sen osalta edellytetään luennolla esitettyjen asioiden hallintaa.

3a) Selosta miten edunvalvontavaltuutetun toimia valvotaan valtuutuksen voimassa ollessa ja sen päätyttyä. Kerro lisäksi, miten valtuuttaja voi vaikuttaa valtuutetun valvontaan.

3b) Edunvalvonnan jäädytevaikutukset ja niiden välttämisen mahdollisuudet Saarenpään mukaan.

4. Päämiehen itsemääräämisoikeuden ja päämiehen suojaamisen periaatteet edunvalvontalainsäädännön taustaperiaatteina.

Tehtävään 4 vastaavat vain ne, jotka ovat saaneet vapautuksen perheoikeuden peruskurssista.